

Minimální preventivní program mateřské školy pro školní rok 2025/26

Listopad 2025

**Vypracovala Helena Mertlová ve spolupráci s ředitelkou školy Mgr.
Petrou Hufovou**

Obsah

1. ÚVOD	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	3
3. CÍLE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU	5
4. ORGANIZACE PREVENTIVNÍCH ČINNOSTÍ	6
5. OBLASTI PREVENCE V MŠ SVÉBOHOV	6
5.1 Prevence šikany a agresivity	6
5.2 Prevence před virtuálními drogami v předškolním věku	8
5.3 Prevence před týráním, zneužíváním či zanedbáváním dítěte	9
5.4 Agresivní dítě v MŠ.....	10
5.5 Prevence úrazů a bezpečnost.....	11
5.6 Prevence sociálně-patologických jevů	13
5.7 Prevence návykových látek v MŠ, zdravý životní styl	15
6. KONKRÉTNÍ AKTIVITY NA ŠKOLNÍ ROK	16
6.1 Celoroční aktivity.....	16
6.2 Tematické bloky	16
6.3 Spolupráce s obcí a organizacemi	17
7. OBECNÝ POSTUP PŘI ŘEŠENÍ PROBLÉM. CHOVÁNÍ	17
8. OBECNÉ ZÁSADY PRÁCE PEDAGOGŮ	17
9. PREVENCE NA ÚROVNI DVPP	17
10. EVALUACE A VYHODNOCENÍ PROGRAMU	17
11. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PREVENTIVNÍ PÉČE	18
12. UŽITEČNÉ ODKAZY	18
13. ZÁVĚR.....	19

1. ÚVOD

Každé dítě v předškolním věku se může setkat s různými rizikovými a patologickými jevy. Může jít například o ohrožení na zdraví či bezpečí, jako je šikana, týrání, zneužívání nebo také kontakt s návykovými látkami (nejčastěji s kouřením či alkoholem). Děti v tomto období intenzivně poznávají svět kolem sebe a zároveň si s naší pomocí vytvářejí první postoje k různým situacím. Proto je velmi důležité zahájit primární prevenci právě v předškolním období a poskytovat dětem potřebné informace způsobem, který je přiměřený jejich věku a úrovni chápání.

Čím dříve si dítě osvojí základní pravidla bezpečného chování – například že nemá sbírat neznámé předměty nebo přijímat něco od cizích osob – tím lépe je do budoucna chráněno před různými riziky.

Minimální preventivní program (dále jen „MPP“) naší školy vychází z RVP PV a opírá se o indikátory několika klíčových kompetencí. Zejména o kompetenci sociální a personální, díky níž dítě projevuje citlivost, ohleduplnost, dokáže pomoci slabším a rozpozná nevhodné či agresivní chování. Dále o kompetenci k řešení problémů, která dětem pomáhá pochopit, že vyhýbání se obtížím není řešení, ale že jejich včasné a promyšlené zvládnutí je výhodné. A také o kompetenci činnostní a občanské, která podporuje uvědomění si vlastních práv i práv ostatních, jejich respektování a porozumění tomu, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.

Obsah MPP zároveň vychází z oblastí vzdělávání RVP PV – zejména z oblasti Dítě a jeho tělo, jejímž cílem je mimo jiné vytváření zdravých životních návyků; z oblasti Dítě a ten druhý, zaměřené na ochranu osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s ostatními; a z oblasti Dítě a společnost, která podporuje vnímání základních mezilidských a morálních hodnot. Tyto vzdělávací oblasti zároveň definují další rizika, která jsou v rámci MPP zohledněna.

Minimální preventivní program MŠ Svěbohov tak představuje ucelený systém prevence rizikového chování dětí předškolního věku. Navazuje na ŠVP školy, rámcové cíle RVP PV a vychází ze zásad primární prevence, věkových specifik dětí a potřeb rodin v obci Svěbohov.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Svěbohov je venkovská mateřská škola rodinného typu, která se nachází v klidném a bezpečném prostředí obce Svěbohov. Škola je zřizována obcí a dlouhodobě plní roli významného vzdělávacího a komunitního místa v životě obce. Svým pohodovým klimatem,

přátelskou atmosférou a partnerským přístupem podporuje harmonický rozvoj dětí předškolního věku.

Budova mateřské školy je umístěna v centru obce a je dobře dostupná pro rodiče i děti. Škola je postupně modernizována a rekonstruována a splňuje současné hygienické a bezpečnostní standardy. Zařízení zahrnuje:

- prostornou světlou třídu, vybavenou moderními didaktickými pomůckami,
- herní koutky podporující samostatnost, tvořivost a sociální interakci dětí,
- sociální zařízení přizpůsobené dětem,
- školní zahradu, která nabízí možnosti pro pohyb, objevování přírody, odpočinek i vzdělávání.

Zahrada je vybavena bezpečnými herními prvky, přírodními kouty a dostatečným prostorem pro volnou hru, sezónní aktivity i environmentální výchovu.

Součástí školy je kromě mateřské školy také základní škola, školní družina a školní jídelna – výdejna. V mateřské škole je pro letošek přihlášeno 16 dětí. Soustřeďují se zde samozřejmě primárně děti ze Svěbohova, ale také z okolních obcí – zejména z Václavova.

Vztahy ve škole jsou téměř rodinné, často učitelé i ředitelka školy jsou místní, a tak panuje ve škole přátelská atmosféra. Děti se znají napříč celou organizací, což je výhodné i v jejich mimoškolních aktivitách a volném čase.

Naše mateřská škola je heterogenního typu. Smíšená věková skupina v mateřské škole tak vytváří přirozené podmínky, ve kterých se děti mohou učit jeden od druhého. V heterogenním kolektivu mají starší děti možnost stát se vzorem, ukazovat mladším správné postupy, pomáhat jim a podporovat je v činnostech. Tento model vrstevnického učení posiluje jejich zodpovědnost, sebevědomí i sociální dovednosti.

Mladší děti zároveň přirozeně napodobují starší kamarády, učí se od nich novým dovednostem, rychleji se začleňují do kolektivu a získávají motivaci k samostatnosti. Tímto způsobem dochází k velmi efektivnímu učení, které je založené na přirozené dětské interakci, pozorování a napodobě.

Prostředí smíšené třídy tak podporuje:

- vzájemnou spolupráci,
- rozvoj prosociálního chování,
- přirozené napodobování správných vzorů,
- posilování empatie a ohleduplnosti,
- rychlejší rozvoj samostatnosti u mladších dětí.

Díky tomu se smíšená třída stává místem, kde vzdělávání probíhá nejen prostřednictvím učitelek, ale také prostřednictvím samotných dětí, což obohacuje celý kolektiv a přispívá k atmosféře vzájemného respektu a důvěry.

Mateřská škola Svěbohov tedy poskytuje dětem bezpečné, přátelské a tvořivé prostředí, v němž mohou rozvíjet své schopnosti, sebevědomí, vztahy i radost z poznávání světa. Svým rodinným charakterem a kvalitní pedagogickou prací je důležitou institucí obce a podporou pro rodiny s malými dětmi.

3. CÍLE MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU

Cílem našeho minimálního preventivního programu je systematické a tematicky zaměřené výchovně-vzdělávací působení, které je nedílnou součástí každodenní práce v naší mateřské škole.

Prevenici vnímáme jako přirozený proces, který je realizován průběžně ve všech činnostech a interakcích mezi dětmi, pedagogy i rodiči. Její účinnost stojí na vytvoření bezpečného, podporujícího a otevřeného prostředí, kde se děti mohou zdravě rozvíjet.

Využíváme širokou škálu osvědčených metod, které jsou dětem blízké a přirozeně je motivují k aktivní účasti – pozorování, rozhovory, společná pravidla, dramatizace, volné i řízené hry, výtvarné a tvořivé činnosti, pohybové aktivity a prožitkové učení. Tyto postupy pomáhají dětem osvojovat si dovednosti, které zvyšují jejich odolnost vůči sociálně patologickým jevům a učí je bezpečně se orientovat v situacích, které mohou být rizikové.

Naší prioritou je, aby dítě dokázalo potenciálně nebezpečné chování či situaci rozpoznat, porozumělo jejímu významu a umělo ji vyhodnotit tak, jak odpovídá jeho věku a zkušenostem. Současně se děti učí bezpečně reagovat – vyhledat pomoc, odmítnout nevhodnou nabídku, sdílet obavy s důvěryhodnou osobou a chránit své zdraví i osobní bezpečí.

V předškolním věku je zásadní zejména podpora zdraví, budování návyků bezpečného chování a posilování pozitivního sebehodnocení. Proto se zaměřujeme především na:

- posilování sebedůvěry, samostatnosti a zdravé sebejistoty, které dětem umožňují lépe zvládat nové nebo zátěžové situace,
- motivaci k aktivnímu poznávání světa, k objevování, kladení otázek a prožívání nových zkušeností,
- výchovu k ohleduplnosti, prosociálnímu chování a ochotě pomoci druhým, což přispívá k bezpečnému a podporujícímu třídnímu klimatu,

- rozvoj sociálních dovedností – schopnosti fungovat v kolektivu, přijímat pravidla, řešit konflikty, respektovat rozdíly mezi lidmi a naslouchat druhým,
- vnímavý a otevřený vztah k okolnímu světu, rozvoj přiměřeného kritického myšlení, schopnost odmítnout nevhodné chování nebo nabídku,
- podporu pohybových činností a zdravého životního stylu, které napomáhají fyzickému zdraví i psychické odolnosti,
- seberozvíjení, schopnost poznat své silné stránky, učit se novým věcem a přijímat přiměřené výzvy,
- posilování tvořivosti, fantazie a estetického vnímání, které pomáhá dětem vyjadřovat emoce, uvolňovat napětí a budovat pozitivní vztah ke kultuře a umění.

Naším dlouhodobým cílem je vytvářet prostředí, v němž se děti cítí bezpečně, vnímají podporu dospělých, nebojí se sdílet své obavy a postupně se učí zodpovědnému chování vůči sobě i svému okolí. Díky tomu mohou získat základní dovednosti, které jim pomohou nejen během pobytu v mateřské škole, ale i v dalším životě.

4. ORGANIZACE PREVENTIVNÍCH ČINNOSTÍ

Za realizaci MPP zodpovídá:

- Ředitelka školy,
- Pedagogové jednotlivých tříd,
- Pověřená osoba pro prevenci rizikového chování

Spolupráce s:

- rodiči,
- OSPOD Zábřeh (při řešení sociálních situací),
- PPP Šumperk, SPC, logoped, pediatr, hasiči, policie.

5. OBLASTI PREVENCE V MŠ SVÉBOHOV

5.1 *Prevence šikany a agresivity*

Základem prevence šikany a násilí v mateřské škole je systematická podpora pozitivních, bezpečných a respektujících vztahů mezi dětmi i mezi dětmi a pedagogy. Účinná prevence usiluje o vytváření prostředí, kde se děti cítí bezpečně, přijímaně a kde mají prostor se zdravě rozvíjet. V rámci tohoto přístupu pedagogové:

- podporují toleranci a respekt mezi dětmi,

- posilují pocit sounáležitosti a vzájemné solidarity,
- vytvářejí podmínky pro zapojení všech dětí do činností třídy,
- uplatňují spolupráci mezi dětmi, napomáhají budování jejich vzájemného respektu a empatie.

Pedagogičtí pracovníci aktivně podporují pozitivní mezilidské vztahy mezi dětmi a vedou děti k respektu k druhému člověku, vnímají vztahy mezi dětmi a celkovou atmosféru ve třídě jako významnou součást své práce. Svým vlastním chováním jsou dětem vzorem – vzájemné chování pedagogů ovlivňuje chování dětí.

Základní kroky při řešení počáteční šikany

1. Odhad závažnosti situace – Posouzení, zda jde o izolovaný případ, nebo koordinované chování více agresorů. Zjištění, zda je šikana fyzická, psychická či kombinovaná.
2. Rozhovory s informátory a obětí – Získání základních informací o tom, co se stalo, kdy, jak a kým.
3. Identifikace vhodných svědků – Výběr dětí, které mohou bezpečně poskytnout další informace.
4. Individuální rozhovory se svědky – Citlivé zjišťování skutečností bez přítomnosti ostatních dětí.
5. Zajištění ochrany oběti – Okamžitá opatření k zajištění bezpečného prostředí pro dítě (dohled, oddělení agresora od oběti aj.).
6. Předběžná diagnóza a volba postupu
 - a) Rozhovory s obětí i agresorem – směřování k metodě usmíření,
 - b) Rozhovory s agresorem – směřování k metodě vnějšího nátlaku.
7. Realizace zvolené metody
 - Metoda usmíření: společný rozhovor, hledání nápravy a obnovení vztahů.
 - Metoda vnějšího nátlaku: výchovný pohovor nebo svolání výchovné komise.
8. Setkání s celou třídou
 - vyhodnocení efektu metody usmíření,
 - nebo oznámení přiměřených následků vůči agresorům (dle předchozí dohody).
9. Rozhovory s rodiči oběti i agresora – Informování o průběhu šetření a dalších krocích, doporučení podpůrných opatření.
10. Třídní schůzka (dle potřeby) – Pokud se šikanování týká více dětí nebo má širší dopad na třídu, je možné informovat rodiče formou schůzky.

11. Následná práce s třídou – Pravidelná preventivní činnost – dramatizace, práce s maňásky či loutkami, komunitní kruhy, rozhovory, posilování pozitivních vztahů.

5.2 Prevence před virtuálními drogami v předškolním věku

(počítačové hry, sociální sítě, internet, virtuální videa, mobilní telefony, televize aj.)

V předškolním věku jsou děti velmi vnímavé a snadno přijímají vzory chování z digitálního prostředí. Proto se mateřská škola zaměřuje na citlivou prevenci a vhodné vedení dětí tak, aby si osvojily zdravé návyky při kontaktu s moderními technologiemi.

Formy prevence v mateřské škole

- využíváme materiály pro děti, které podporují bezpečné chování v online prostředí,
- pedagogové uplatňují citlivé a systematické pozorování, díky němuž mohou včas zaznamenat možné rizikové projevy,
- nepřehlížíjí nevhodné chování související s digitálními technologiemi a vhodně na něj reagují,
- sledují, jaké hry děti hrají, a podílejí se na výběru vhodných her a výukových programů,
- uvědomují si také pozitivní přínosy některých her (rozvoj logiky, orientace, soustředění, koordinace oka a ruky apod.),
- dbají na časovou přiměřenost používání digitálních technologií,
- vedou rozhovory s dětmi o tom, co sledují, proč zařízení používají a jaký to má účel,
- podporují děti v rozvíjení dalších zájmů a činností mimo digitální prostředí,
- posilují zdravé sebevědomí dítěte, aby digitální svět nebyl náhradou za sociální kontakty či prožitky.

Možné projevy rizikového chování u dětí v MŠ

Tělesné projevy:

- bolesti těla, únava, obezita,
- vyšší tendence riskovat → zvýšené riziko úrazů,
- bolesti očí, poruchy vidění (např. astigmatismus),
- bolesti hlavy.

Psychologické a sociální projevy:

- nuda, neklid, ztráta zájmu o běžné aktivity,
- nepravidelnost ve stravování, nedostatek spánku,
- úbytek kamarádů, omezená sociální interakce,

- používání nevhodných či vulgárních výrazů,
- agresivita, sklony k rvačkám, někdy až projevy šikany,
- u mladších dětí neschopnost rozlišit realitu od virtuálního světa,
- lhaní nebo drobné krádeže spojené s touhou získat přístup k digitálním zařízením.

Postup – první pomoc při akutní situaci

- budování důvěryhodného a partnerského vztahu s rodiči,
- nabídnutí přiměřené pomoci, včetně možnosti zprostředkovat kontakt s odborníky (PPP, OSPOD, psycholog aj.),
- rozhovor s dítětem – zjistit, jak své potíže vnímá a co potřebuje,
- společné nastavení jasných pravidel pro používání digitálních zařízení (co je povoleno a co ne),
- důsledná kontrola dodržování pravidel a sjednání jasných důsledků při jejich porušení,
- pochvala a ocenění žádoucího chování, aby dítě pocíťovalo podporu a bezpečí.

5.3 Prevence před týráním, zneužíváním či zanedbáváním dítěte

Právní rámec

Situace, kdy je dítě ohroženo, upravují následující právní předpisy:

- Zákon o sociálně-právní ochraně dětí (č. 359/1999 Sb.),
- Trestní zákoník (č. 40/2009 Sb. v platném znění).

Definice týrání, zneužívání a zanedbávání

Za týrání, zneužívání nebo zanedbávání dítěte se považuje jakékoliv nenáhodné, vědomé nebo nevědomé chování rodičů, vychovatelů či jiné osoby, které:

- je v dané společnosti nepřijatelné,
- poškozuje tělesný, psychický nebo sociální vývoj dítěte,
- v krajních případech může ohrozit život dítěte.

Povinnost oznámení

Každý, kdo se dozví o situaci, kdy je dítě ohroženo, má právo i povinnost upozornit příslušné orgány.

1. Orgán sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD)

- Podle § 7 Zákona o sociálně-právní ochraně dětí může každý občan upozornit OSPOD na podezření, že dítě není dostatečně chráněno nebo že se nevhodně chová (např. šikana vůči ostatním).
- § 10 stanovuje povinnost pracovníků zařízení pro děti, nemocnic a dalších institucí oznamovat podezření na ohrožené dítě, se kterým přicházejí do styku.

2. Policie ČR

- Pokud existuje jasné podezření na spáchání trestného činu, je nutné kontaktovat přímo policii.

Obecné zásady postupu v MŠ

- Zachovat klid a citlivost,
- Nepokoušet se situaci řešit samostatně mimo zákonný rámec,
- Dokumentovat pozorované skutečnosti objektivně a věcně,
- Spolupracovat s OSPOD a dalšími odbornými pracovníky,
- Informovat pouze oprávněné osoby, respektovat důvěrnost informací.

5.4 Agresivní dítě v MŠ

V předškolním věku jsou agresivní projevy u dětí nejčastěji vyvolány dvěma základními emocemi – vztekem a zlostí. V tomto období se teprve rozvíjí emoční autoregulace, a proto může silná afektivní reakce snadno přejít v agresivní chování.

Cílem pedagogů je po vyhodnocení situace zajistit bezpečí dítěte i okolí a postupovat podle jasně stanovených pravidel, speciálních metod a krizového scénáře.

Pravidla pro práci s dítětem v afektu:

- Důslednost: efektivně sdělit požadavek a trvat na jeho splnění.
- Emoce: komentovat konkrétní chování, které vyvolalo problém, nikoliv dítě samotné.
- Jasná komunikace: používat konkrétní slovesa („já chci“, „musíš“, „nesmíš“).
- Argumentace: vysvětlovat jen tam, kde je to vhodné; u podstatných věcí nediskutovat.
- Jednoduchost a stručnost: krátké, srozumitelné pokyny.

Speciální metody pro prevenci a zvládání agrese:

1. Hra

- Sociální rituály a pravidla hry pomáhají měnit agresivní chování, učí děti pozitivně vnímat tělesné kontakty.
 - Úspěch je spojen s radostí ze hry.
2. Pohádky a čtení
- Zaměřujeme se na příběhy, kde dítě rozpozná podobnosti s hlavní postavou:
 - *O neposlušných kůzlátkách, O Smolíčkovi pacholíčkovi,*
 - *Už chodím do školky – Výchovné pohádky (Z. Řebíková),*
 - *Já a pan Hněv – o dětských pocitech,*
 - *Obejmi mě, prosím,*
 - *Léčivé pohádky (R. Suchá).*
3. Pohyb a relaxace
- Návuk relaxačních technik s názornými pomůckami (buben, balónek, bublifuk),
 - Dechová cvičení podporující uvolnění a regulaci emocí.

Krizový scénář při agresi

V případě, že dítě projevuje agresi a hrozí nebezpečí sobě či okolí, postupujeme následovně:

1. Upozornění dítěte:
 - Sdělíme, že jeho chování není v pořádku a požadujeme nápravu.
2. Blízkost a pozorování:
 - Pedagog zůstává v blízkosti dítěte, komentuje správné i nesprávné chování.
 - Nabídne možnost vybit negativní emoce v soukromí
3. Separace při útoku:
 - Pokud dítě zaútočí, okamžitě ho separujeme, aby nemohlo pokračovat v ubližování.
 - Pomocí komentáře a fyzických aktivit (např. „pojď, vydupeme vztek, třese se rukama“) dítě učíme ventilovat emoce bezpečně.
4. Závažná agrese:
 - Pokud je agresivita výrazná, informujeme vedení MŠ.
 - Zajišťujeme bezpečí dítěte i okolí

5.5 Prevence úrazů a bezpečnost

Cílem této oblasti MPP je zajistit maximální bezpečí dětí, předcházet úrazům a osvojit si u dětí základní návyky bezpečného chování v různých situacích doma, ve škole i na veřejnosti.

Hlavní zásady prevence úrazů

1. Vzdělávání a osvěta
 - Děti jsou seznamovány se základními pravidly bezpečného chování (včetně používání pomůcek, hraček a herních prostor),
 - Pedagogové vysvětlují, proč je důležité dodržovat pravidla, a demonstrují vhodné chování.
2. Bezpečné prostředí
 - Pravidelná kontrola tříd, herních koutků, zahrady a dalších prostor,
 - Odstraňování rizikových předmětů a úprava prostředí dle věku a schopností dětí,
 - Bezpečnostní značení a jasná pravidla pro pohyb dětí.
3. Dohled pedagogů
 - Nepřetržitý dohled při hrách a pohybových aktivitách,
 - Reakce na nebezpečné situace v reálném čase,
 - Pedagogové podporují děti, aby se učily samostatnosti při bezpečném chování, ale zároveň věděly, kdy požádat o pomoc.

Pravidla a postupy pro bezpečnost dětí

- Při pohybových hrách a aktivitách je vždy přítomen dohlízející pedagog, který sleduje bezpečnost dětí,
- Hračky a pomůcky musí odpovídat věku dítěte a být bezpečně udržovány,
- Výlety a pobyt venku jsou plánovány s ohledem na bezpečnost (doprovod, vhodné oblečení, dopravní pravidla),
- Děti se učí základní zásady bezpečného chování v krizových situacích (např. při pádu, střetu s jiným dítětem, kontaktu s cizí osobou).
- Každoročně je prováděn cvičný požární poplach.

Prevence rizik a úrazů

- Pedagogové pravidelně vyhodnocují rizikové situace a upravují program podle aktuálních podmínek,
- Děti jsou vedeny k uvědomění rizik a k tomu, aby rozlišovaly bezpečné a nebezpečné činnosti,
- Uplatňujeme modelové situace a hry, kde děti simulují bezpečné chování (např. přecházení silnice, správné používání náradí a pomůcek),

- Učitelé systematicky vedou děti k samostatnosti a odpovědnosti za své chování, přičemž stále zajišťují jejich bezpečí.

Postup při úrazu dítěte

1. Okamžitá první pomoc – pedagog poskytuje nebo přivolá pomoc, podle závažnosti úrazu,
2. Informování vedení MŠ a rodičů – okamžitě po úrazu informujeme rodiče a vedení školy,
3. Dokumentace úrazu – každý úraz je zaznamenán do knihy úrazů s uvedením dat, místa, popisu situace a poskytnuté pomoci,
4. Vyhodnocení a prevence – vedení školy a pedagogové analyzují příčiny úrazu a přijímají opatření k jeho prevenci v budoucnu.

5.6 Prevence sociálně-patologických jevů

V prevenci sociálně-patologických jevů je důležité posílit u dětí předškolního věku sociální a emoční kompetence, vytvářet bezpečné a podporující prostředí a předcházet nežádoucím sociálně-patologickým jevům, jako jsou šikana, agrese, vandalismus, rizikové chování a další formy ohrožení zdraví a vývoje dítěte.

Zásady prevence

1. Rozvoj sociálních a emočních kompetencí
 - Učit děti rozpoznávat vlastní emoce a pocity druhých,
 - Posilovat empatii, ohleduplnost a spolupráci mezi dětmi,
 - Podporovat schopnost řešit konflikty slovně a nenásilně.
2. Bezpečné a podpůrné prostředí
 - Vytvářet prostředí důvěry, otevřenosti a respektu,
 - Podporovat pozitivní mezilidské vztahy mezi dětmi i mezi dětmi a pedagogem,
 - Zajišťovat dostatek dohledu při hrách a aktivitách, kde může docházet ke konfliktům.
3. Prevence šikany a agresivního chování
 - Pravidelně diskutovat s dětmi o přijatelném a nepřijatelném chování,
 - Využívat pohádky, hry, dramatizace a modelové situace, kde se děti učí správně reagovat na konflikty,
 - Podporovat děti v pomoci slabším a spolupráci ve skupině.

4. Podpora pozitivních hodnot a norem

- Posilovat respekt k pravidlům, bezpečí a právům ostatních,
- Vést děti k pochopení důsledků svého chování,
- Rozvíjet zdravé sebevědomí a sebedůvěru.

Metody prevence sociálně-patologických jevů

- Pozorování dětí – pedagog identifikuje rizikové chování a konfliktové situace,
- Rozhovory a diskuse – vedení dětských rozhovorů o pocitech, konfliktech a pravidlech,
- Didaktické a dramatické hry – simulace konfliktů a hledání řešení, nácvik pozitivních reakcí,
- Pohádky a příběhy – příběhy, ve kterých děti rozpoznají morální hodnoty a důsledky nevhodného chování,
- Společné aktivity – skupinové hry a projekty podporující spolupráci, toleranci a vzájemný respekt.

Postupy při zjištění rizikového chování

1. Včasná identifikace – pedagog pozoruje změny v chování, neshody mezi dětmi, projevy agrese nebo strachu.
2. Komunikace s dítětem – citlivě se ptá na jeho pocity a prožitky, vysvětluje nevhodnost agresivního chování.
3. Zapojení kolektivu – využití společných her a aktivit k posílení spolupráce a toleranci.
4. Spolupráce s rodiči a vedením školy – informování a konzultace postupů prevence, případně doporučení další odborné podpory.
5. Dokumentace a vyhodnocení – sledování výsledků preventivních opatření a přizpůsobení programu podle aktuálních potřeb dětí.

Role pedagogů

- Aktivně pozorují a reagují na projevy rizikového chování,
- Vedou děti k pochopení důsledků svého chování,
- Poskytují podporu dětem ohroženým šikanou nebo agresí,
- Spolupracují s rodiči a odborníky, pokud se objeví závažnější rizikové situace.

5.7 *Prevence návykových látek v MŠ, zdravý životní styl*

Cílem této části MPP je předcházet kontaktu dětí s návykovými látkami a vést je k zdravému životnímu stylu a pozitivním návykům již od předškolního věku. Důraz je kladen na osvojení základních znalostí o zdraví, bezpečí a rizicích kouření, alkoholu a dalších látek, přiměřeně věku dítěte.

Zásady prevence

1. **Výchova k zdravému životnímu stylu**
 - Posilovat u dětí vědomí zdraví a péče o tělo,
 - Podporovat pravidelnou tělesnou aktivitu, zdravou stravu a hygienické návyky,
 - Vysvětlovat přiměřeným způsobem rizika spojená s kouřením, alkoholem a dalšími látkami.
2. **Modelování a aktivní příklad pedagogů**
 - Pedagogové vystupují jako vzory zdravého chování,
 - Využívají situace každodenního života k vysvětlení, proč jsou některé návyky škodlivé,
 - Povzbuzují děti k pozitivním volbám a činnostem, které podporují zdraví.
3. **Rozvoj sociálních a emočních dovedností**
 - Učit děti říkat „ne“ nevhodným nabídkám a nátlaku,
 - Rozvíjet schopnost spolupracovat s ostatními, řešit konflikty a vyhýbat se rizikovým situacím,
 - Posilovat sebevědomí a samostatnost.

Metody prevence

- Hry a pohybové aktivity – děti se učí spolupráci a zdravému prožívání volného času,
- Pohádky a příběhy – příběhy zaměřené na zdraví, bezpečné chování a správná rozhodnutí,
- Diskuse a rozhovory s dětmi – jednoduché vysvětlení, proč některé látky škodí, otázky k pochopení rizik,
- Praktické ukázky a modelové situace – například nácvik odmítání nebezpečných látek, volba zdravých návyků,
- Spolupráce s rodinou – rodiče jsou informováni o preventivních tématech a podporují je doma.

Pozorování rizikového chování

Pedagogové sledují projevy dětí, které by mohly signalizovat rizikové chování nebo napodobování škodlivých návyků, například:

- nadměrné napodobování kouření nebo alkoholu u dospělých,
- neochotu dodržovat hygienická a zdravotní pravidla,
- nezájem o zdravé aktivity a hry,
- opakované experimentování s nevhodnými předměty.

Role pedagogů

- Vést děti k pochopení důsledků škodlivých látek,
- Posilovat zdravé návyky a pozitivní chování,
- Vytvářet bezpečné prostředí, kde děti mohou diskutovat a ptát se,
- Spolupracovat s rodiči na podpoře prevence a zdravého životního stylu.

6. KONKRÉTNÍ AKTIVITY NA ŠKOLNÍ ROK

6.1 Celoroční aktivity

- ranní komunitní kruhy – sdílení pocitů, sebezpoznání, komunikace,
- práce s pravidly třídy, jejich společné vytváření,
- pohybové aktivity venku každý den,
- dramatizace příběhů – řešení konfliktních situací,
- pravidelné pobyty v přírodě,
- nácvik správného chování
- četba při odpočinku

6.2 Tematické bloky

- **Září:** Adaptace, pravidla třídy, bezpečnost
- **Říjen:** Emoce, řešení konfliktů
Šikana – základní principy přátelství a respektu
- **Listopad:** Prevence digitální závislosti
- **Prosinec:** Prosociální chování, pomoc druhým
- **Leden:** Zdravá strava a životní styl
- **Únor:** Prevence úrazů a rizikového chování

- **Květen:** Bezpečná komunikace, cizí lidé
Dopravní výchova, bezpečí v přírodě
- **Červen:** Závěrečné opakování, příprava předškoláků

6.3 Spolupráce s obcí a organizacemi

- návštěva hasičů, policie, záchranářů,
- spolupráce s knihovnou,
- environmentální aktivity v okolí obce Svěbohov.

7. OBECNÝ POSTUP PŘI ŘEŠENÍ PROBLÉM. CHOVÁNÍ

1. Okamžité zastavení nevhodného chování (vysvětlení situace).
2. Empatické rozhovory s dětmi, návrhy řešení.
3. Individuální práce s dítětem.
4. Konzultace s rodiči – doporučení preventivních postupů.
5. V případě potřeby doporučení odborné pomoci (PPP, SPC).
6. Zápis významných situací do dokumentace školy.

8. OBECNÉ ZÁSADY PRÁCE PEDAGOGŮ

- jednotná pravidla pro všechny děti,
- důslednost, laskavost, pozitivní motivace,
- okamžitá reflexe problémů,
- ochrana práv dítěte, citlivý přístup,
- spolupráce a předávání poznatků v rámci kolektivu.
- mlčenlivost

9. PREVENCE NA ÚROVNI DVPP

- účast na školeních k primární prevenci, adaptaci dětí a inkluzi,
- sdílení zkušeností uvnitř pedagogického týmu,
- využívání metodických materiálů NPI.

10. EVALUACE A VYHODNOCENÍ PROGRAMU

- průběžné sledování chování dětí a atmosféry ve třídách,
- pravidelné hodnocení pedagogů,

- zpětná vazba od rodičů,
- závěrečná zpráva o plnění MPP (červen).

11. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PREVENTIVNÍ PÉČE

Členové školního poradenského pracoviště pro mateřskou školu:

Ředitelka školy: Mgr. Petra Huřová

Učitelka: Helena Mertlová

Poskytování poradenských služeb ve škole vychází z vyhlášky č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a poradenských zařízeních, v platném znění.

12. UŽITEČNÉ ODKAZY

- www.adiktologie.cz
- www.atlinka.cz (anonymní linka pomoci)
- www.bkb.cz (znásilnění, pohlavní zneužívání, domácí násilí, oběti a svědci trestných činů, přepadení)
- www.dds.winet.cz (děti, volný čas, drogy)
- www.detskaprava.cz
- www.donalinka.cz (pomoc osobám ohroženým domácím násilím)
- www.drogovaporadna.cz
- www.minimalizacesikany.cz
- www.modralinka.cz
- www.nasedite.cz
- www.podaneruce.cz
- www.poradenskecentrum.cz
- www.prestantekourit.cz
- www.sikana.cz
- www.spondea.cz (krizové centrum)
- www.linkaprroduinuaskolu.cz - tel. 116 000
- http://zssvebohov.wbs.cz/116_000_informace_ztracene_dite.pdf
- http://zssvebohov.wbs.cz/116_000_ztracene_dite_letak_verejnost.pdf

- Rodičovská linka první pomoci tel. 840 111 234, 606 021 021
- Linka bezpečí - tel. 116 111

13. ZÁVĚR

Minimální preventivní program MŠ Svěbohov poskytuje systematický rámec pro prevenci rizikového chování a podporu zdravého vývoje dětí. Program je zaměřen na posilování sociálních, emočních a osobnostních kompetencí, prevenci úrazů, bezpečné chování, zdravý životní styl a prevenci sociálně-patologických jevů.

Realizace programu je založena na spolupráci pedagogů, rodičů a vedení školy, přičemž je pravidelně vyhodnocována a upravována podle aktuálních potřeb dětí.

Cílem je, aby děti odcházely z MŠ s bezpečnými návyky, zdravou sebedůvěrou, schopností řešit konflikty a vědomím ohleduplného a zodpovědného chování, což tvoří pevný základ pro jejich další vzdělávání a životní pohodu.

Ve Svěbohově, dne 1. 12. 2025

Vypracovala: Helena Mertlová, Mgr. Petra Hufová